

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-637/19 - 1

Lieta C-637/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 27. augusts

Iesniedzējtiesa:

Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Zviedrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 20. augusts

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

BY

Atbildētājs:

CX

[..]

Iesniedzējtiesa

[..] *Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen* (Svea Patentu un komerclietu apelācijas tiesa, Zviedrija)

[..] Stokholma, Zviedrija

[..]

Pamatlietas puses

[..] Apelācijas sūdzības iesniedzējs: BY

Atbildētājs: CX

[..]

Priekšmets: autortiesību pārkāpumi utt.

[..]

Tiesvedības priekšmets un pamatlietas faktiskie apstākļi

3. Pamatlietas puses ir divas fiziskas personas, katrai no tām ir sava tīmekļa vietne. Šis strīds izriet no fakta, ka citā abu pušu strīdā CX no BY tīmekļa lapas ir ieguvis teksta lapu, kas ietver fotoattēlu, un nosūtījis tās kopiju tiesai kā pierādījumu. Šajā lietā BY apgalvo, ka ir fotoattēla autortiesību turētājs, un pieprasa, lai CX tiktu uzdots atlīdzināt viņam kaitējumu **[oriģ. 2. lpp.]**, pirmkārt, par autortiesību pārkāpumu un, otrkārt, par fotoattēliem piešķirtās īpašās aizsardzības pārkāpumu. Puses neapstrīd, ka CX ir rīkojies BY aprakstītajā veidā. Tomēr CX apstrīd jebkādu atbildību.
4. Pirmās instances tiesa *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu tiesa) konstatēja, ka fotoattēls bijis aizsargāts ar tiesībām, kas attiecas uz autortiesībām, proti, ar fotoattēliem piešķirto īpašo aizsardzību. Patentu un komerclietu tiesa atzīmēja, ka, tā kā fotoattēls tika nosūtīts tiesai kā tiesvedības dokuments, ikviens var pieprasīt tā izziņošanu saskaņā ar piemērojamiem Zviedrijas konstitucionālo tiesību noteikumiem par tiesībām piekļūt dokumentiem. Kā norāda Patentu un komerclietu tiesa, CX tādējādi šo fotoattēlu ir publiski izplatījis Zviedrijas Autortiesību likuma nozīmē. Tomēr Patentu un komerclietu tiesa uzskatīja, ka tā nav konstatējusi, ka BY ir cietis kaitējumu. Tāpēc viņa pieteikums tika noraidīts.
5. BY šo spriedumu ir pārsūdzējis Patentu un komerclietu apelācijas tiesā, lūdzot to atcelt. CX apstrīd vajadzību grozīt spriedumu.
6. Patentu un komerclietu apelācijas tiesai ir *inter alia* jāizlemj, vai šā fotoattēla kopijas kā tiesvedības dokumenta nosūtīšana tiesai ir uzskatāma par [darba] nelikumīgu darīšanu pieejamu autortiesību izpratnē, kas izpaužas kā publiska izplatīšana vai izziņošana sabiedrībai, un konkrētāk, vai var uzskatīt, ka tiesa ietilpst termina “sabiedrība” tvērumā. Patentu un komerclietu apelācijas tiesā strīda puses paskaidroja, ka attiecīgais fotoattēls tika nosūtīts tiesai pa e-pastu elektroniskas kopijas veidā. Ja Patentu un komerclietu apelācijas tiesa konstatētu, ka ir jāuzskata, ka tiesvedības dokumenta nosūtīšana ir veids, kā to darīt publiski pieejamu, rodas jautājums, vai var piemērot valsts tiesību aktu noteikumus, kas attiecas uz autortiesību ierobežojumiem tiesvedības kontekstā, skat. 5. panta 3. punkta e) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.). Tomēr prejudiciālie jautājumi, ko nosūtījusi Patentu un komerclietu apelācijas tiesa, šodien neattiecas uz **[oriģ. 3. lpp.]** šo autortiesību ierobežojumu.

Attiecīgās valsts tiesību normas un judikatūra

7. Attiecīgās valsts tiesību normas ir *lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen)* (1960. gada Likums Nr. 729 par literāro un mākslas darbu autortiesībām, turpmāk tekstā – “Autortiesību likums”) 2. pants un 49a. pants. Minētie panti ir formulēti šādi:

“2. pants

[1]. Ņemot vērā šajā likumā paredzētos ierobežojumus, autortiesības dod ekskluzīvas tiesības izmantot darbu, to reproducējot un padarot pieejamu sabiedrībai oriģinālā vai izmainītā formā, tulkotā veidā, pārstrādājot to citā literārā vai mākslinieciskā formā vai ar citām tehnoloģijām.

[2.] Jebkāda pilnīga vai daļēja, tieša vai netieša, īslaicīga vai pastāvīga reproducēšana jebkādā veidā un jebkādā formā ir uzskatāma par reproducēšanu.

[3.] Darbs ir darīts pieejams sabiedrībai šādos gadījumos.

1) Kad darbs tiek izziņots sabiedrībai. Izziņošana sabiedrībai notiek brīdī, kad darbs ir darīts publiski pieejams pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem no vietas, kas nav tā vieta, kur sabiedrība var baudīt šo darbu. Proti, izziņošana tiek veikta tādā veidā, ka sabiedrības locekļi var piekļūt darbiem pašu izvēlētajā vietā un laikā.

[..]

4) Kad darba reprodukcija tiek piedāvāta pārdošanai, nomai vai aizdošanai vai kā citādi publiski izplatīta.

Uzskatāms, ka darba izziņošana vai priekšnesums, kas paredzēts plašām slēgtām aprindām profesionālā kontekstā, attiecīgi ir izziņošana sabiedrībai vai publisks priekšnesums [orig. 4. lpp.]”

49a. pants

“Fotogrāfiska darba autoram ir ekskluzīvas tiesības to reproducēt un darīt publiski pieejamu. Šīs tiesības attiecas neatkarīgi no tā, vai darbs tiek izmantots oriģinālā vai pārveidotā veidā un neatkarīgi no izmantotā paņēmiena.”

8. No Zviedrijas konstitucionālajām tiesībām izriet, ka izteiksmes brīvības un informācijas daudzveidības veicināšana nozīmē, ka ikvienam ir tiesības piekļūt publiskiem dokumentiem (*tryckfrihetsförordningen* (Likums par preses brīvību) 2. nodaļas 1. pants). Šajā likumā ir arī konkrēti noteikts, ka jebkurš tiesai ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā nodots tiesvedības dokuments ir publisks dokuments. Tādējādi šis noteikums rada sekas, ka ikviena persona var iegūt piekļuvi tiesvedības dokumentam, kas nosūtīts tiesai. Šim principiālajam noteikumam tomēr ir piemērojams izņēmums attiecībā uz konfidencialu

informāciju. Tādējādi princips ir tāds, ka tiesības piekļūt dokumentiem ir piemērojamas arī dokumentiem, uz kuriem attiecas autortiesības un blakustiesības.

9. Agrākā lietā Patentu un komerclietu apelācijas tiesa bija nospriedusi, ka, nosūtot valsts tiesai pa e-pastu tiesvedības dokumentu, kas ir ar autortiesībām aizsargāts teksts, tā nav “izziņošana sabiedrībai” Autortiesību likuma 2. panta 3. punkta 1) apakšpunkta nozīmē. Patentu un komerclietu apelācijas tiesa vispirms noteica, ka nosūtīšana patiešām ir “izziņošana”, un pēc tam atzīmēja, ka Eiropas Savienības Tiesa savā 2016. gada 31. maija spriedumā *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, 41. punkts) ir nospriedusi, ka termins “sabiedrība” nozīmē nenoteiktu potenciālo adresātu skaitu un turklāt paredz diezgan lielu personu skaitu. Patentu un komerclietu apelācijas tiesa tāpēc nosprieda, ka darba nosūtīšana tiesai nebūtu uzskatāma par izziņošanu sabiedrībai. Tā nosprieda, ka minētajā kontekstā fakts, ka Zviedrijas tiesību akti nodrošina plašas tiesības piekļūt dokumentiem, kas ir tiesas rīcībā [orig. 5. lpp.], neattiecas uz lietu.
10. Citā lietā tā pati tiesa [Patentu un komerclietu apelācijas tiesa] bija nospriedusi, ka, nosūtot tiesai tiesvedības dokumentu, tostarp saskaņā ar Autortiesību likumu aizsargāta fotogrāfisks darba fotokopiju, tā ir neatļauta publiska izplatīšana Autortiesību likuma 2. panta 3. punkta 4) apakšpunkta nozīmē. Minētajā lietā Patentu un komerclietu apelācijas tiesa atsaucās uz 2015. gada 13. maija spriedumu lietā *Dimensione Direct Sales and Labianca* (C-516/13, EU:C:2015:315, 25. punkts un tajā minētā judikatūra). Tā konstatēja, ka no minētā sprieduma izriet, ka Direktīvā 2001/29 ietvertais termins “izplatīšana” ir jāinterpretē tādējādi, ka ir pietiekami, ja viena reprodukcija tiek piegādāta vismaz vienam sabiedrības loceklim. Tā atzīmēja, ka termins “sabiedrība” nav definēts Direktīvā 2001/29, bet pēc šīs direktīvas dažādu lingvistisko versiju izskatīšanas minētā tiesa secināja, ka jebkurā gadījumā termins “sabiedrība” nozīmē skaidru nošķirumu no privātas jomas. Patentu un komerclietu apelācijas tiesa konstatēja, ka tiesa, kurai tika nosūtīts fotoattēls, nepieder privātai grupai, kurai piederējis arī sūtītājs, un to nevar uzskatīt tikai par starpnieku izplatīšanas kanālā, jo neatkarīgi no tās pienākuma sniegt procesuālo dokumentu kopijas, nevar gaidīt, ka tiks tālāk nodotas saņemto dokumentu fiziskas kopijas. Minētajā lietā tiesa bija secinājusi, ka, nosūtot fotoattēla kopiju tiesai, sūtītājs ir veicis publisku izplatīšanu. [..]

Atbilstošās Eiropas Savienības tiesību normas

11. Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkts (skat. iepriekš) ir izteikts šādi:

“Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlēta laikā.”

Minētās direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis autoriem paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādā veidā publiski izplatīt viņu darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi.”

Prejudiciāla nolēmuma nepieciešamība

12. Autortiesību likuma 2. panta 3. punkta 1) un 4) apakšpunkta noteikumu pašreizējais formulējums tika ieviests, kad Direktīva 2001/29 tika transponēta valsts tiesību aktos. Attiecīgi 1) un 4) apakšpunkta formulējums atbilst minētās direktīvas 3. panta 1. punktam un 4. panta 1. punktam. Patentu un komerclietu apelācijas tiesai, veicot izskatīšanu, tāpēc ir jāpiemēro šie Zviedrijas tiesību aktu noteikumi, ievērojot attiecīgos ES tiesību noteikumus. Savukārt Patentu un komerclietu apelācijas tiesa uzskata, ka pastāv zināma nenoteiktība saistībā ar ES tiesību aktā minēto frāžu “izziņošana [sabiedrībai]” un “publiska izplatīšana” interpretāciju tādā kontekstā, ka aizsargāts darbs tiek nosūtīts tiesai kā tiesvedības dokumenta pamatdaļa. Nenoteiktība attiecas uz to, vai var uzskatīt, ka tiesa ietilpst termina “sabiedrība” tvērumā Direktīvas 2001/29 nozīmē, un konkrēts jautājums rodas, vai termina “sabiedrība/publisks” nozīme ir vienāda gan izziņošanas, gan izplatīšanas gadījumā. Tiesas judikatūra nesniedz atbildi uz šo jautājumu.
13. Termins “sabiedrība” nav definēts ne Direktīvā 2001/29, ne kādā citā atvasinātajā tiesību aktā. Šajā saistībā Tiesa jau ir nospriedusi, ka, lai novērtētu, vai ir notikusi izziņošana sabiedrībai, ir jāņem vērā vairāki papildkritēriji, kas nav autonomi, bet ir savstarpēji saistīti. **[Oriģ. 7. lpp.]** Tā kā šie kritēriji dažādās konkrētās situācijās var pastāvēt ar ļoti mainīgu intensitāti, tie ir jāpiemēro gan individuāli, gan savstarpējā mijiedarbībā. Tiesa tāpēc uzskata, ka jēdziens “izziņošana sabiedrībai” ir jāinterpretē plaši. Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka jēdziens “izziņošana sabiedrībai” apvieno divus kumulatīvus elementus, proti, darba “izziņošanas darbību” un tā izziņošanu “sabiedrībai” (spriedums, 2016. gada 31. maijs, *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379 35.–37. punkts un tajos minētā judikatūra).
14. Attiecībā uz otro kumulatīvo kritēriju, proti, uz terminu “sabiedrība”, Tiesa ir nospriedusi, ka tas nozīmē nenoteiktu potenciālo adresātu skaitu un turklāt paredz diezgan lielu personu skaitu. Tiesa attiecībā uz sabiedrības “nenoteikto” raksturu ir uzsvērusi, ka tas nozīmē padarīt darbu jebkādā atbilstošā veidā uztveramu “personām vispārīgi”, nevis konkrētām personām, kas pieder privātai grupai (spriedums, 2016. gada 31. maijs, *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, 41. un 42. punkts un tajos minētā judikatūra).
15. No Tiesas judikatūras izriet arī tas, ka termins “izplatīšana” Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punkta nozīmē ir autonomas Savienības tiesību jēdziens, kura interpretācija nevar būt atkarīga no likuma, kurš piemērojams darījumiem, kuru ietvaros ir notikusi izplatīšana, un šīs direktīvas noteikuma nozīmē arī frāzei “publiska izplatīšana”, kas ietverta 4. panta 1. punktā, tādējādi ir tāda pati nozīme kā Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas līguma par autortiesībām [pieņemts 1996. gada 20. decembrī Ženēvā] 6. panta 1. punktā minētajai frāzei “padarīt sabiedrībai pieejamus [...], pārdodot” (spriedums, 2015. gada 13. maijs, *Dimensione Direct Sales and Labianca*, C-516/13, EU:C:2015:315, [22., 23. un] 25. punkts un tajos minētā judikatūra). No minētā sprieduma izriet, ka, lai aizsargātais darbs būtu “publiski izplatīts”, pietiek, ka tas ir piegādāts sabiedrības loceklim. Tomēr tajā kontekstā Tiesa nebija lēmusi par vārda “sabiedrība” nozīmi

un savā judikatūrā neatsaucās uz terminu “sabiedrība” frāzes “izziņošana sabiedrībai” kontekstā. Lai arī Tiesa ir nospriedusi, ka ir pietiekami **[oriģ. 8. lpp.]**, lai darbs būtu piegādāts sabiedrības loceklim, paliek jautājums, vai tajā kontekstā termins “sabiedrība” ir jāinterpretē tāpat, kā to interpretējusi Tiesa attiecībā uz formulējumu “izziņošana sabiedrībai”, proti, vai tas būtu interpretējams vienādi Direktīvas 2001/29 kontekstā.

16. Papildus iepriekš minētajai judikatūrai Tiesai tika lūgts interpretēt formulējumu “izziņošana sabiedrībai” vairākos citos kontekstos, proti, i) pa radio un televīziju sabiedriskajās ēkās, viesnīcās, spa iestādēs vai rehabilitācijas centros, ii) ar hipersaitēm tīmekļa vietnē televīzijas programmu straumēšanai un iii) televīzijas signālu pārraide, ko īsteno televīzijas raidorganizācijas konkrētiem izplatītājiem (skat. tostarp spriedumus, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 42. un 47. punkts, 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* un citi, C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 196. punkts, 2014. gada 27. februāris, [*OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110], 2015. gada 19. novembris, *SBS Belgium*, C-325/14, EU:C:2015:764, 20.–23., 33. un 34. punkts, un 2016. gada 8. septembris, *GS Media*, C-160/15, EU:C:2016:644, 29.–55. punkts). Tiesa arī ir interpretējusi formulējumu “publiska izplatīšana” pilnīgāk spriedumā 2018. gadā (skat. spriedumu, 2018. gada 19. decembris, *Syed*, C-572/17, EU:C:2018:1033).
17. Tomēr Tiesa nav spriedusi par Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktā minētās frāzes “izziņošana [sabiedrībai]” un šīs pašas direktīvas 4. panta 1. punktā minētās frāzes “publiska izplatīšana” interpretāciju tādā kontekstā, kāds ir pamatlietā, proti, ja aizsargāts darbs ir nosūtīts tiesai kā tiesvedības dokumenta pamatdaļa. Līdzīgi, kā jau ir norādīts, Tiesa nav spriedusi arī par to, vai terminam “sabiedrība” abās šajās atšķirīgajās situācijās ir vienāda nozīme. Šis jautājums ir ļoti būtisks pamatlīetas strīdā, kurā Patentu un komerclietu apelācijas tiesai ir lūgts novērtēt, vai gadījumā, kad dokuments ir nosūtīts tiesai fiziska dokumenta (papīra) formā vai kā e-pasta pielikums, šī pārsūtīšana, kurai abos gadījumos ir vienādas sekas un kas abos gadījumos kalpo vienādam mērķim, ir “izziņošana sabiedrībai” vai “publiska izplatīšana”. **[Oriģ. 9. lpp.]**
18. Patentu un komerclietu apelācijas tiesa norāda, ka nenoteiktību veicinošs faktors ir šāds – kā attiecībā uz tiesu ir jāsaprot Tiesas konstatējums, ka sabiedrība ir “nenoteikta” (skat. spriedumu, 2016. gada 31. maijs, *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, 42. punkts). Patentu un komerclietu apelācijas tiesa norāda, ka ne tiesu, ne tās personālu nevar uzskatīt par “sabiedrību” vārda vispārējā nozīmē, taču nevar arī uzskatīt, ka tā pieder privātai grupai. Turklāt, lai arī personas, kas pēc darba izziņošanas var tam piekļūt, ir vien tiesas personāls, to skaits var būt mainīgs, un principā ir jāuzskata, ka personu skaits ir ievērojams. Turklāt saskaņā ar Zviedrijas tiesību aktiem ikvienai personai kopumā ir tiesības iepazīties ar dokumentu, ko saņēmusi tiesa.
19. Lai iesniedzējtiesa varētu lemt par strīdu pamatlietā, ir nepieciešama atbilde uz šādiem jautājumiem.

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

20. 1) Vai terminam “[sabiedrība]”, kas minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 3. panta 1. punktā, un terminam “publisks”, kas minēts tās 4. panta 1. punktā, ir vienāda nozīme?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde ir apstiprinoša, vai ir uzskatāms, ka tiesa ietilpst termina “sabiedrība/publisks” tvērumā šo tiesību normu izpratnē?
- 3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:
- a) gadījumā, ja tiesai izziņo aizsargātu darbu, vai var uzskatīt, ka šī tiesa ietilpst termina “sabiedrība” tvērumā?
 - b) gadījumā, ja tiesai izplata aizsargātu darbu, vai var uzskatīt, ka šī tiesa ietilpst termina “publisks” tvērumā?
- 4) Vai fakts, ka valsts tiesībās ir noteikts vispārējs publisku dokumentu pieejamības princips, saskaņā ar kuru jebkura persona, kas izdara pieprasījumu, var piekļūt tiesai iesniegtajiem tiesvedības dokumentiem, **[oriģ. 10. lpp.]**, izņemot, ja tie satur konfidenciālu informāciju, ietekmē novērtējumu attiecībā uz to, vai aizsargāta darba iesniegšana tiesai ir “izziņošana sabiedrībai” vai “publiska izplatīšana”?

[..]

DARBA VĒRŠĪVA